

96daan no 6. Marts 1897 : 1. Beh. af Lovf. om Begunst. for Landst. Forskudsforeninger. 1897.

Formanden: Forinden jeg sætter Lovforslaget under Forhandling, skal jeg gøre opmærksom paa, at der i Lovforslagets § 4, 4de Linie, findes den Trykfejl, at der staar „§ 2, b“ i Stedet for „§ 2, c“; den vil senere blive rettet.

Forhandlingen er aabnet, den højtærede Landbrugsminister har Ordet.

Landbrugsministeren (Sehested): Hensigten med dette Lovforslag, der er fremsat af Regeringen for Folketinget og der vedtaget med nogle enkelte mindre Ændringer, er den at bistaa Landbruget med at tilvejebringe den til Driftens Førelse nødvendige Kapital. Ved Driftskapital forstaar jeg de Pengemidler, der skulle sætte Landmanden i Stand til at afholde de løbende Driftsudgifter, saasom Følseløn, Indtøb af Sædefrø, Mærfrø, Foderstoffer o. s. v., og denne Driftskapital er saaledes at betragte som et egentligt Forskud, der heds Driften, og som Driften skal betale tilbage, naar Beholdningerne ere realiserede, medens den faste Driftskapital, der ordentligvis vil være tilvejebragt ved Laan mod sekundær Prioritet i Gjendommen, er bunden i Besætning og Inventarium. Kun med Tilvejebringelsen af den flydende Driftskapital bestæftiger Lovforslaget sig. Den Betydning, det har for Landmændene at kunne disponere over Midlerne til at afholde de løbende Driftsudgifter uden at skulle realisere Beholdningerne paa et ubelejligt Tidspunkt, behøver jeg her kun at nævne i dette Ting, af hvis Medlemmer saa mange ere Landmænd. Bønseligheden for den ubemidlede Landmand ved altid at have Penge rede, naar Midler kræves til Driftens Førelse, var tidligere ikke saa stor, som den er nu til Dags, da Betingelserne for at kunne drive et Landbrug med Udbytte er den størst mulige Intensitet og Udnyttelsen af enhver mulig Chance, som maatte frembyde sig. Den ubemidlede Landmand har hidtil hjulpet sig ved de saakaldte Købmandslaan og i den senere Tid navnlig ved Kautionslaan, og der er ingen Tvivl om, at der for Tiden heds rigeligt Udbud af Penge mod Kaution fra Sparekasser og Banker, men jeg tror, at Forsættelsen paa denne Vej med stædte stigende Fart rummer ikke saa ringe Fare; thi dels kunne disse Kautionslaan i Reglen ikke være billige, og

dels medfører Systemet med den gensidige Kautionering en Fare af ikke ganske ringe Rækkevidde, en Fare, som navnlig gaar ud paa, at Landbrugets Kredit vil kunne vækkes i betænkkelig Grad. Lovforslagets største Betydning ser jeg derfor deri, at det, hvis det bliver til Lov, vil kunne forhindre Opkomsten af en Svindel med Kautionslaan, der intetsteds vil have saa fordærvelige Følger som i Landbruget.

Man har fremsat en Indvending mod de Foranstaltninger, som her ere foreslaaede, og som kan formuleres saaledes: Naar man stadig henviser til Landbrugets store Gæld som en af Hovedtilderne til de vanskelige Vilkaar, hvorunder Landbruget virker, er det saa ikke absurd, at man vil bidrage til, at Landmændene kunne stifte yderligere Gæld? Men, af hvad jeg har anført, ville erede Medlemmer se, at Lovforslagets Hensigt ikke er at frembringe ny Gæld for Landbruget, men at afløse uheldige Laaneforhold med bedre. Jeg tror, at her ligger en Opgave, som der er Anledning for Statsmagten til at søge at løse. Den Vej, man her har foreslaaet at gaa, er da den, at der søges dannet Foreninger, hvis Formaal er at skaffe Medlemmerne billige Driftslaan. Man gaar ud fra, at saadanne Forskudsforeninger, naar de ere organiserede paa rette Maade, gennem Medlemmernes geistlige Ansvarance byde en tilstrækkelig Sikkerhed for Foreningens Driftskapital, forudsat at Garantien nøjlselig bliver effektiv, saa snart Tab er lidt, saaledes at Medlemmerne straks og direkte søle ethvert Tab, idet der deri ligger en Garanti for, at kun vederhæftige Landmænd optages i Foreningen, og forudsat, at der søres et effektivt Tilsyn med Foreningernes Virksomhed. Paa dette Grundlag tror jeg, at Statskassen vil kunne stille til Disposition Driftskapital for disse Foreninger, og naar Staten gør det til en Rente, som væsentlig svarer til, hvad Staten selv maa betale i Rente for at tilvejebringe Pengene, da vil denne Driftskapital være til Disposition for Foreningerne saa billigt, som det kræves, for at de kunne virke efter deres Formaal. Foruden denne Støtte fra Statskassen findes der endvidere i Lovforslaget en Bestemmelse om, at Statskassen i Lighed med, hvad der finder Sted lige over for Husmandskreditforeningerne i en noget anden